

Dosarul nr. 2ra-1574/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) jud: I. Păduraru
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Pahopol, O. Cojocaru, R. Pulbere

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat
Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica
Ciubotaru împotriva Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu
privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară și de concediere,
restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la
locul de muncă și repararea prejudiciul moral,

împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2017, Viorica Ciubotaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” solicitând:

- anularea ordinului nr. 4 din 15 martie 2017 a directorului Teatrului Epic de
Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la sancționarea disciplinară în
formă de avertisment;

- anularea ordinului nr. 8 din 20 martie 2017 a directorului Teatrului Epic de
Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la sancționarea disciplinară în
formă de mustrare;

- anularea ordinului nr. 9 din 22 martie 2017 a directorului Teatrului Epic de
Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la sancționarea disciplinară în
formă de mustrare;

- anularea ordinului nr. 11 din 24 martie 2017 a directorului Teatrului Epic
de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la sancționarea disciplinară în
formă de mustrare aspră;

- anularea ordinului nr. 18-p din 18 aprilie 2017 a directorului Teatrului Epic
de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la sancționarea disciplinară în
formă de concediere;

- anularea proceselor verbal din 16 martie 2017 și 17 martie 2017;

- restabilirea la locul de muncă în funcția deținută anterior;

- anularea înscrisurilor în carnetul de muncă cu privire la concediere;
- încasarea salariului în mărime de 3 400 lei pentru fiecare lună de absență forțată de la locul de muncă, începând cu data de 18 aprilie 2017 și până la ziua restabilirii, cu dispunerea executării imediate a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasarea salariului pentru o lună în mărime de 3 400 lei;
- încasarea plății suplimentare pentru reținerea salariului;
- încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral;
- compensarea cheltuielilor de judecată. (vol. I, f.d.3-6)

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 18 septembrie 2014 a fost angajată în funcție de artist orchestră la ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”.

După numirea la data de 3 iunie 2016 a lui Aureliu Ciobanu în funcția de director al teatrului, au început modificările orarului de lucru și ordinea repetițiilor, și anume, în sensul obligării trupei să stea la serviciu de la ora 10:00 până la ora 17:00, fapt imposibil, deoarece condițiile de muncă nu corespundeau cerințelor stabilite de legislație, adică, sala unde se petreceau repetițiile era foarte mică, fără sistem de încălzire.

Fiecare grup de artiști: instrumentiști, dansatori și actori, se supun dirijorului de orchestră, conducătorului de coreografie și, respectiv regizorului, au un regim de muncă flexibil, nenormat, având și studiu individual, după orele de serviciu.

La 15 martie 2017, după finalizarea repetiției, dirijorul de orchestră a permis artiștilor de orchestră să plece acasă, însă peste câteva zile a aflat că, prin ordinul directorului teatrului nr. 4 din 15 martie 2017 a fost sancționată disciplinar cu avertisment pentru lipsa nemotivată de la muncă.

Situația descrisă s-a repetat la 20 martie 2017, ca urmare, fiind secționată prin ordinul nr. 8 din 21 martie 2017 cu mustrare, iar la data de 22 martie 2017, prin ordinul nr.9 a fost sancționată la fel cu mustrare, pentru faptul că a perturbat repetiția și la data de 24 martie 2017 – pentru faptul că a refuzat să intre în sala avariata a teatrului pentru repetiții, deoarece avea frică pentru consecințe, prin ordinul nr. 11 cu privire la sancționarea disciplinară în formă de mustrare aspră.

Ulterior, la 18 aprilie 2017 prin ordinul nr. 18-p a fost concediată.

La fel, reclamanta a indicat că, deși a solicitat angajatorului eliberarea ordinelor menționate pentru a face cunoștință cu ele, a primit numai ordinul nr. 18-p din 18 aprilie 2017, pe care, la 4 mai 2017 l-a contestat prealabil, însă nu a primit nici un răspuns.

Totodată, reclamanta a menționat că, la 26 aprilie 2017 a depus o cerere Inspecției teritoriale de Muncă Chișinău, prin care a solicitat examinarea situației cu privire la emiterea ordinelor ilegale, la care, la data de 31 mai 2017, a fost informată despre imposibilitatea examinării petiției, deoarece directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” nu poate fi găsit, fapt pentru care a sesizat IP Buiucani în vederea asigurării sprijinului la examinarea petiției.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciubotaru Viorica împotriva ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară și de concediere, restabilirea la

locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciul moral.

S-a anulat Ordinul nr. 4 din 15 martie 2017 emis directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”, Ciobanu Aureliu cu privire la sancționarea dnei Ciubotaru Viorica, prin care a fost ordonat a aplica dnei Ciubotaru Viorica, funcția artistă-orcheștră, o sancțiune disciplinară sub formă de avertisment.

S-a anulat Ordinul nr. 8 din 20 martie 2017 emis directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”, Ciobanu Aureliu cu privire la sancționarea dnei Ciubotaru Viorica, prin care a fost ordonat a aplica dnei Ciubotaru Viorica, funcția artistă-orcheștră, o sancțiune disciplinară sub formă de muștrare.

S-a anulat Ordinul nr. 9 din 22 martie 2017 emis directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”, Ciobanu Aureliu cu privire la sancționarea dnei Ciubotaru Viorica, prin care a fost ordonat a aplica dnei Ciubotaru Viorica, funcția-artistă-orcheștră, o sancțiune disciplinară sub formă de muștrare.

S-a anulat Ordinul nr. 11 din 24 martie 2017 emis directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”, Ciobanu Aureliu cu privire la sancționarea dnei Ciubotaru Viorica, prin care a fost ordonat a aplica dnei Ciubotaru Viorica, funcția-artistă-orcheștră. o sancțiune disciplinară sub formă de muștrare aspră Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”

S-a anulat Ordinul nr. 18-P din 18 aprilie 2017 emis directorul ÎS Teatrul Epic de Etnografe și Folclor „Ion Creangă”, Ciobanu Aureliu cu privire la sancționarea dnei Ciubotaru Viorica, prin care a fost ordonat a aplica dnei Ciubotaru Viorica, funcția artistă-orcheștră o sancțiune disciplinară sub formă de concediere cu desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, începând cu 18 aprilie 2017.

S-a restabilit Ciubotaru Viorica în funcția de „artist orcheștră” în cadrul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”.

S-a încasat din contul ÎS Teatrul Epic de Etnografe și Folclor „Ion Creangă” în beneficiul Ciubotaru Vioricăi salariul pentru absența forțată de la muncă în perioada de la 18 aprilie 2017 până la 29 martie 2019, reieșind din suma de 1 800 lei lunar, cu deducerea din suma adjudecată a tuturor plăților, taxelor aferente bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale.

S-a încasat din contul ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” în beneficiul Vioricăi Ciubotaru a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În partea restabilirii în funcție și încasării unui salariu mediu în mărime de 1800 lei s-a hotărât executarea imediată, în temeiul art. 256 alin.(1) lit. d), alin.(2) din Codul de procedură civilă.

În rest, acțiunea s-a respins.

La 10 aprilie 2019, ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” a contestat cu apel hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de ÎS Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” și s-a menținut hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea deciziei, Colegiul instanței de apel a conchis că, soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.

Colegiul a constatat că, potrivit ordinelor nr. 4 din 15 martie 2017, nr. 8 din 20 martie 2017, nr. 9 din 22 martie 2017, nr. 11 din 24 martie 2017 intimata/reclamanta Ciubotaru Viorica, a fost sancționată disciplinar pentru perturbarea activității de muncă a instituției, care reprezintă o încălcare a disciplinei muncii prevăzută de Codul muncii, a contractului individual de muncă, cât și a actelor interne ale angajatorului, inclusiv a ordinului cu privire la orarul de activitate, pentru care orice salariat urmează a fi sancționat disciplinar.

Însă, a menționat că, ordinele date nu conțin expres temeiurile care au stat la baza stabilirii sancționărilor respective reclamantei, or, în conținutul lor nu a fost indicat expres care norme din Codul muncii, din contractul individual de muncă, din actele interne ale angajatorului, inclusiv din ordinul cu privire la orarul de activitate, au fost încălcate de către Ciubotaru Viorica.

Colegiul instanței de apel a reținut că este corectă motivarea primei instanțe că, angajatorul nu a asigurat salariaților tratament egal, interpretând în baza unor principii subiective conduita salariații Ciubotaru Viorica.

Instanța de apel a mai menționat că, la examinarea abaterii disciplinare, solicitarea explicației scrise a salariatului este obligatorie și este pusă în sarcina angajatorului, acestuia din urmă revenindu-i obligația de a oferi posibilitate salariatului de a se apăra de fapta ce i se impută.

La caz, însă, contrar art. 208 din Codul muncii, s-a stabilit că, pe marginea încălcărilor reținute în sarcina Vioricăi Ciubotaru au fost luate în calcul doar faptele stabilite prin procesele- verbale de constatare a absenței de la serviciu, fără a fi solicitată salariații explicații scrise privind faptele comise.

La 6 august 2021 prin intermediul poștei (vol. II, f.d.173), ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”. a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind tardivă în privința anulării ordinului nr. 4 din 15 martie 2017, ordinului nr. 8 din 20 martie 2017, ordinului nr. 9 din 22 martie 2017, iar în rest respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, reprezentantul ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, invocând că decizia și hotărârea sunt ilegale, neîntemeiate și pasibile de a fi casate în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), c) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată consideră că instanța de apel a încălcat prevederile normelor de drept procedural, și anume, art. 60 alin. (4), art. 121, art. 123 și art. 211 din Codul de procedură civilă.

La fel, a reținut că, reclamanta a sesizat instanța la 23 iunie 2017, iar în conformitate cu prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

Prin urmare, consideră că reclamanta a contestat ordinul nr. 4 din 15 martie 2017, ordinul nr. 8 din 20 martie 2017 și ordinul nr. 9 din 22 martie 2017, cu încălcarea termenului de 3 luni.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost expediată ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” la 25 mai 2021 (vol. II, f.d.154), și a fost recepționată de reprezentant la 3 iunie 2021 (vol. II, f.d.155).

Totodată, la dosar lipsește dovada comunicării deciziei integrale ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”.

Din acest motiv, Colegiul consideră că recursul depus la 6 august 2021, a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 20 septembrie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatei prin poștă copia cererii de recurs depusă de ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”.

Vioricăi Ciubotaru i-a fost explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat.

Însă până la data examinării admisibilității acestuia, intimata nu a depus referință prin care să-și expună poziția.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de ÎS Teatrului Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Întreprinderea de Stat Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari